

## Lärdomar från ett samhälle i uppvaknande

Maj månad utgjorde den tredje månaden under Storbritanniens karantänprotokoll och den andra månaden med total "lockdown". Efter att ha varit med på denna resa från dess början till var vi är idag så finns det en del observationer som jag ämnar skicka vidare med förhoppningen att de kan komma till användning då Sverige, som genomlevt det första stadiet av coronapandemin utan att ha gjort några större förändringar, snart kommer behöva samarbeta och utvecklas tillsammans med länder som har.

*Vad är egentligen "essential business"?*

Något som på ett tidigt stadium blev tydligt var exakt hur många affärer, butiker och verksamheter som ett samhälle klarar sig utan men som inte klarar sig länge utan ett öppet samhälle. När Storbritanniens regering till slut förbjöd i stort sett samtliga verksamheter som inte var matvaruaffärer eller postkontor från att ha sina butiker öppna så gick det upp för många hur pass mycket de fortfarande kunde göra.

Det finns givetvis individuella fall som pekar på motsatsen, men faktum är att den breda massan av briter varken svält, törstade eller på något annat sätt gick under. Bortsett från ett påtagligt mått av tristess så är faktumet det att livet för de flesta pågick som vanligt, även om det gjorde så under udda former.

Dock så möjliggjordes denna övergång från ett öppet samhälle till ett stängt att folk snabbt fann alternativa vägar till tillfredsställelse. Det mest uppenbara, tillika det som kommer stanna kvar med oss längst, är den rekordartade ökningen av e-handel. Stora företag som Amazon blev över en natt förstavalet för människor som tidigare inte känt ett behov av att använda sig av nätjätten, men även små företag som enbart sysslar med leverans av vin & sprit, snabbmat och matvaror exploderade i popularitet i det vacuum som bristen på fysiska konkurrenter skapat.

Även fast Sverige inte delar denna upplevelse i närtid så är jag av åsikten att vi måste följa denna utveckling nära. Vår värld är i sanning global, och förändringar av sättet vi konsumerar med den magnituden som e-handeln ökade framgång och potentiella dominans både har och fortsatt kan komma att innebära efter att coronakrisen preliminärt är över kommer med största trolighet att påverka även oss i Sverige. I USA meddelade klädjätten JC Penny att man ansökt om att sätta sig själv i konkurs, något som trots den fysiska klädhandelns nedgång över de senaste åren fortfarande kom som en chock för de allra flesta då butikskedjan är en stapelvara och en klassiker bland amerikanska varumärken.

Om och när det så småningom blir dags för Sverige att fördela statliga medel i ett försök att stabilisera den nationella ekonomin så finns det viktiga lärdomar att dra av att särskåda hur andra länder hanterat de praktiska problemen för ekonomins räkning som krisen fört med sig. Jag på ett korrekt sätt kommer bedöma framtiden för branscher och företag på den svenska marknaden bli kritiskt i arbetet att hålla Sverige fortsatt slagkraftigt internationellt.

*Utvärdera samhällets krisberedskap*

Det har under de senaste åren förekommit en ökad diskussion kring samhällsberedskap inför krig och konflikter i Sverige. Detta är lovvärt, men som alla vet så är en kedja inte

starkare än sin svagaste länk och ett samhälle inte mer motståndskraftigt än sin svagaste beståndsdel.

De procedurer, planer och lagar som regeringen Johnson aktualiserat i arbetet med att stävja spridningen av coronaviruset kretsar alla kring idén om samhällsberedskap, både civil och militär. Då Sverige valt en minst sagt unik approach till den rådande situationen så finns det från ett svenskt perspektiv ett extra stort värde i att granska hur nämnda regering valt att agera genom krisen och med vilket resultat.

Genom att dra rätt lärdomar från hur våra allierade och grannar agerat så kan vi skapa oss en bättre bild av vilka metoder som är bättre och vilka som är sämre. Något som kan förbättra vår egen nationella beredskap inför kommande kriser.

### *Kriser – ett verktyg för gemensamhet*

Det är välbelagt att kriser skapar band mellan människor, kulturer och länder. Att gemensamt ha genomlevt vad som upplevs som traumatiserande eller jobbigt binder oss samman och kan hjälpa oss att vårda de relationer vi finner värda att bibehålla och dra historiskt korrekta analogier

Sedan VK2 har Sverige som del av sin utrikespolitik drivit en relativt aggressiv linje avsedd att försköna och förvränga Sveriges agerande under kriget. Med avsikten att förankra sin egen upplevelse av konflikten med den som delas av framförallt Europa, men även världen i övrigt. Man insåg att detta arbete var mödan värd då man inom de konstellationer som formats efter krigsslutet stod i stort sätt ensam utan förmåga att dra korrekta analogier från de händelser som utspelade sig under kriget, och som i andra länder lade grunden för hur man såg både sig själva och omvärlden.

Det är kritiskt för hållbarheten och trovärdigheten i svensk utrikespolitik att detta misstag inte görs om. Det är ur denna synvinkel illa nog att den svenska befolkningen troligtvis kommer sakna analogiförmågan som stora delar av världen utanför lär besitta efter att denna kris passerat. Om beslutsfattare och regeringsmakten även de finner sig utan denna förmåga så kan det ånyo innebära att Sverige rör sig längre ut i kylan i relation till våra grannar och allierade.

Med detta sagt så är det givetvis kritiskt att vi inväntar resultaten av den svenska modellen, dvs. valet att hålla landet i stort sett öppet. Om denna metod visar sig fungera så väl som dess förespråkare menar att den ska så lär risken för ovanstående problematik vara minimal, men om den visar sig vara markant sämre så är risken inte bara att svenskar kommit att ha lidit i onödan utan även att Sverige som land och svenskar som folk kommer bli sedda i ett starkt negativt ljus av omvärlden. Något som givetvis skulle vara oerhört tragiskt och ovälkommet.

Då Sverige som land har bestämt sig för att fortsätta på den inslagna vägen när det kommer till bekämpningen av coronaviruset så är det inte mycket att göra i den änden. Vad som dock fortfarande går att göra är att prioritera omvärldens upplevelser av krisen och öka den svenska förståelsen för situationen utomlands. Beväpnade med en sådan kunskap så är risken mindre att svenskarna kommer lida en total avsaknad av analogiförmåga, vilket hade varit positivt och eftersträvänsvärt.

### *Sammanfattning*

Det är med nästan ett kvarts år av brittisk karantän under bältet tydligt för mig att Sverige skulle kunna ha nytta av att analysera inte bara Storbritannien utan även andra likvärdiga länders approach till coronakrisen i utvärderandet av den egna strategin.

Det är även tydligt att många, både medborgare och beslutsfattare, i utlandet sneglar mot Sverige i dessa tider. Med sin nyfunnen plats mitt i strålkasterljuset på den internationella scenen så bör Sverige ta chansen att leda återhämtningsarbetet efter krisen så småningom nått sin kulmen och världen börjar titta mot nästa steg i processen mot normalisering.